

34745 - جاهایی از بدن زن که جایز است در برابر دیگر زنان و محارم خود آشکار کند

سوال

نظر شما درباره‌ی کاری که امروزه بسیاری از زنان انجام می‌دهند چیست، به طوری که در برابر زنان، وقتی مردان حضور ندارند، لباسی بسیار کوتاه می‌پوشند و بعضی از انواع این لباس‌ها بخش بزرگی از پشت و شکم را نمی‌پوشاند، یا در برابر فرزندان خود در خانه لباسی خیلی کوتاه مانند شورت می‌پوشند.

پاسخ مفصل

کمیسیون دائم پژوهش‌های علمی و فتوا در این باره بیانیه‌ای منتشر نموده که متن آن چنین است:

«الحمد لله رب العالمین، و الصلاة و السلام علی نبینا محمد، و علی آله و صحبه اجمعین، و بعد:

زنان مومن در صدر اسلام به برکت ایمان به الله و پیامبرش و پیروی از قرآن و سنت به اوج پاکی و عفت و حیاء و حشمت دست یافته بودند. زنان آن دوران لباسی می‌پوشیدند که بدن را می‌پوشاند و از آشکار کردن [قسمتی از بدن] و ابتذال به هنگام جمع شدن با یکدیگر یا نزد محارم به دور بودند. زنان امت نیز قرن‌های پی در پی تا گذشته‌ای نزدیک بر اساس همین سنت صحیح عمل می‌کردند، تا آنکه بسیاری از زنان به دلایل بسیار که اینجا مجال طرحش نیست دچار تباهی در لباس و اخلاق شدند.

نظر به سوالات بسیاری که در مورد حدود نگاه زنان به یکدیگر و لباسی که باید در این حال بپوشند به کمیسیون دائم فتوا رسیده است، این کمیسیون خطاب به همه‌ی زنان مسلمان بیان می‌دارد که برای زنان واجب است آراسته به اخلاق حیاء باشند، اخلاقی که پیامبر - صلی الله علیه وسلم - آن را از ایمان و یکی از شعبه‌های آن دانسته، و یکی از انواع حیاء که شرع و عرف به آن امر نموده پوشیده بودن زن و احتشام وی و داشتن اخلاقی است که وی را از اماکن فتنه و شک دور نگه دارد.

ظاهر قرآن دال بر این است که زن صرفاً باید جاهایی از بدنش را برای دیگر زنان آشکار نماید که بر اساس عادت در خانه و در حال خدمت به خانواده در برابر محارم خود آشکار می‌کند، چنانکه الله متعال می‌فرماید:

﴿وَلَا يَنْبَغُ لِلرِّجَالِ أَنْ يَسْأَلُوا عَنْ أَهْلِ بَيْتِهِمْ إِلَّا بِعُولَتِهِمْ أَوْ آبَائِهِمْ أَوْ أَبْنَائِهِمْ أَوْ إِخْوَانِهِمْ أَوْ بَنِي إِخْوَانِهِمْ أَوْ نِسَائِهِمْ﴾ [نور: ۳۱]

(و زیورهای خود را آشکار نکنند مگر برای شوهرانشان یا پدران شوهرانشان یا پسرانشان، یا پسران شوهرانشان، یا برادرانشان یا پسران برادرانشان یا پسران خواهرانشان یا زنان [هم دین] خود...).

حال که نص قرآن چنین است و سنت نیز بر همین دلالت دارد و این همان چیزی است که زنان رسول خدا - صلی الله علیه وسلم - و زنان صحابه و پیروان آنان از زنان امت تا عصر ما بر آن بوده‌اند. آنچه زنان بر اساس عادت و عرف در برابر نام برده شدگان در این آیه آشکار می‌کنند همان قسمت‌هایی است که غالباً در خانه و در حال کار خانه آشکار می‌شود و دوری کردن از آن سخت است، مانند پیدا شدن سر و دستان و گردن و پاها، اما زیاده‌روی در آشکار کردن بدن علاوه بر اینکه دلیلی بر جواز آن از کتاب و سنت نیست، همچنین راهی است برای به فتنه افتادن زن و به فتنه انداختن دیگر زنان و این قضیه‌ای است که موجود است، و همینطور باعث می‌شود وی الگوی بدی برای دیگر زنان باشد، و از سوی دیگر شبیه ساختن خود به زنان کافر یا بدکاره است و از پیامبر - صلی الله علیه وسلم - ثابت است که فرمودند: **«هر که خود را به گروهی شبیه سازد از آنان است»**. به روایت امام احمد و ابوداؤد. و در صحیح مسلم (۲۰۷۷) از عبدالله بن عمرو روایت است که پیامبر - صلی الله علیه وسلم - وی را دیدند که دو تکه لباس مَعْصَفَر پوشیده‌اند (لباس معصفر لباسی است که با عَصْفَر رنگ شده و رنگی سرخگون دارد) پس فرمود: **«این از لباس کافران است. آن را نپوش»**.

و همچنین در صحیح مسلم (۲۱۲۸) روایت است که پیامبر - صلی الله علیه وسلم - فرمودند: **«دو گروه از اهل آتش هستند که آنان را ندیده‌ام: گروهی که تازیانه‌هایی مانند دم گاوان به دست دارند و مردم را با آن می‌زنند، و زنانی پوشیده اما لخت، مایل [و منحرف از راه درست و عفت‌اند] و مایل کننده [ی دیگر زنان به این راه هستند] و سرهایشان همانند کوهان کج شتران است. آنان وارد بهشت نمی‌شوند و بوی آن نیز به آنها نمی‌رسد حال آنکه بویش از فاصله‌ی چنین و چنان به مشام می‌رسد»** معنی **«پوشیده اما لخت»** یعنی اینکه زن چیزی پوشیده اما در حقیقت لخت است، مانند آنکه لباس نازکی ببوشد که پوستش را نمایان می‌کند یا لباسی که پستی و بلندی‌های بدنش را نشان می‌دهد یا لباسی کوتاه که برخی از اعضای بدنش را نمی‌پوشاند.

بنابراین برای زنان مسلمان لازم است به روش امهات المومنین و زنان صحابه - رضی الله عنهن - و زنانی که از آنان پیروی کرده‌اند پایبند باشند و به پوشیدگی و احتشام اهمیت دهند زیرا این باعث دوری از اسباب فتنه و باعث در امان ماندن نفس از عوامل هوا و هوس است که انسان را به دام فحشا می‌اندازد.

همینطور زنان مسلمان باید از واقع شدن در آنچه خدا و پیامبرش حرام کرده‌اند برحذر باشند و از روی طاعت خدا و پیامبرش و امید به ثواب خداوند و ترس از مجازاتش از لباس‌هایی که باعث شبیه شدن به زنان کافر و بدکاره است دوری کنند.

همینطور بر هر مرد مسلمانی واجب است در مورد زنانی که تحت ولایت وی هستند تقوای خداوند را رعایت کند و نگذارد لباس‌های به دور از شرم و حیا و شفاف و منجر به فتنه‌ای را بپوشند که خدا و پیامبرش حرام کرده است و بداند که وی مسئول است و روز قیامت در مورد کسانی که تحت مسئولیت او بودند مورد پرسش قرار خواهد گرفت.

از الله متعال خواهانیم اوضاع مسلمانان را بهبود بخشد و همه‌ی ما را به راه درست رهنمون شود که او شنوا و نزدیک و مجیب است، و درود و سلام خداوند بر پیامبرمان محمد و بر آل و اصحاب وی باد».

(فتاوی اللجنۃ الدائمة: ۱۷ / ۲۹۰).

همچنین در فتاویٰ همین کمیسیون (۲۹۷/۱۷) آمده است:

«آنچه آشکار ساختنش در برابر فرزندان جایز است، قسمت‌هایی است که بر اساس عرف و عادت آشکار می‌شود، مانند صورت و دو کف دست و آرنج و پاها و مانند آن».

والله تعالی اعلم